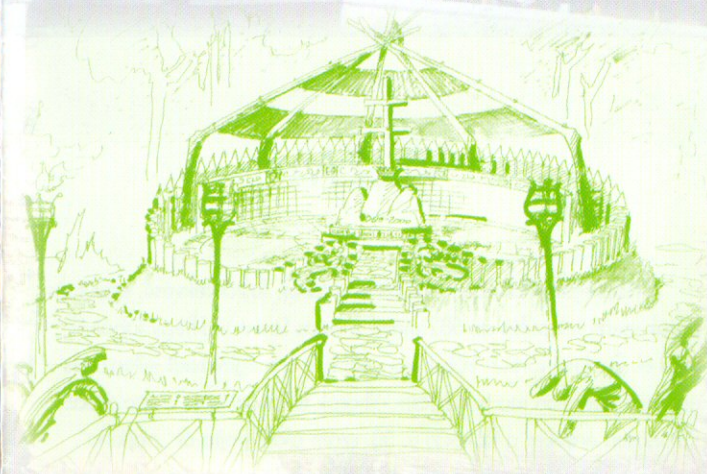

109/01

"NOVÁKFALVA"

"NOVÁKFELVA"

H-9726 Velem

Berzsenyi Könyvtár
tulajdona

VELEM

További információ és helyfoglalás:
Telefon/Fax: 06 (94) 360-035

04 3695

Velemen belül épült fel napjainkban egy másik falu: "Novákfalva".
Az üdülő falu kis házai a régmúlt stílusát idézik a mai kényelmi elvárásokkal ötvözve. Aki elutazik ide és itt tölti szabadságát, az egyedülálló szubalpin levegő mellett a falun belül megismerheti a magyarok történelmét a honfoglalás korától kezdve. Megkóstolhatja azokat az ételeket, amiket őseink fogyasztottak, felpróbálhatja ruháikat, elkészítheti fegyvereiket. A környéken tett egyéni vagy szervezett kirándulások után, az üdülő falu termálvizes medencéjében pihenhetik ki fáradalmaikat. Aki szeretné elhelyezni saját emléktábláját a milleniumi emlékművön, az megteheti miközben hallgatja a békegong egyedülálló hangon megszólaló dallamainak egyikét.

Számtalan különleges, a magyarságot bemutató programmal várjuk a pihenni vágyókat.

hajtani számos vízimalma a gyors hegyi patak energiáját használta fel. Kőszegszerdahely határában, de közigazgatásilag már Velemben található a ma is jó állapotban lévő „Réti” vagy Schulter-malom. Az 1715-ben már a Sibrik-uradalom tulajdonát képező malmot 1568-ban említik először. Utolsó molnárai a Schulterek voltak. Az 1913-ban lebontott, majd 1914-ben újraépített malom 1965-től műemlék, ma szépen helyreállított múzeum ugyan, de gabona őrlésére képes.

Tudjuk, hogy a Szent Vid az Árpádkorban is erődített hely volt, bár a vár első írásos említése csak a XIII. századból való. A faluval együtt a Németújváriak birtokolták. A várat feltehetően lerombolták, de a hegyen álló egyhajós barokk Szent Vid-templom már a 1700-as évektől búcsújáró hely volt. A névadó Szent-Vid-szobor mellett látható még Szent Rókus és Szent Vendel szobra is. Legrégebbi képe (1700) a lékai hívek adománya, s Mária mennybemenetelét ábrázolja. A templomba vezető műút mellett áll a „Szépkilátó” szikla, amely a geológiai feltárás alapszelvénye, a kőszegi fillit kőzet felszíni előfordulása. Érdeemes megmászni, mert nevéhez híven valóban szép róla a kilátás.

VELEM

A Kőszegszerdahellyel majdnem határos, festői fekvésű, egyutcás, patak menti település az 582 méter magas Szent Vid-hegy lábánál terül el. Épületei jórészt kőből vannak, bár a megmaradt jellegzetes egysejtű pajtákon ma is megcsodálhatók a faépítkezés megoldásai. Különösen érdekes a Rákóczi u. 50. szám alatti pajta és „pajtafia”. Érdeemes elsétálni a Pakó-patak mellett húzódó pincesorra is. A terület

központjában lévő Stirling-villa ma továbbképzések, konferenciák helyszíne. A mellette lévő alkotóházban számos - már-már elfeledett - népi mesterség fortélyait lehet elsajátítani avatott mesteremberektől.

Velem természeti értékeinek, klímájának és látivalóinak köszönhetően századunkban fontos idegenforgalmi központtá vált. Számos kis nyaraló és villa épült fel a hegy lábánál. A Szent Vid-hegy az őskor óta lakott, miként az itt feltárt erődített telep maradványai is igazolják. Fejlett fémfeldolgozó és fémműves technikára utaló Kr. e. XIII-IX. századi bronz és arany tárgyak tömege került elő báró Miske Kálmán (1866-1943) 1896-1930 között zajló feltárásai során. 1973-tól a szombathelyi Savaria Múzeum munkatársai rendszeres ásatásokat végeztek a hegyen. Sajnos, nem újították fel, így ma már nem látható az általuk létrehozott őskori szabadtéri múzeum, ahol számos rekonstruált lakóépület állt. A feltárások gazdagították a kelták betelepüléséről (Kr. e. IV-III sz.) szerzett addigi ismereteket, és számos római kori érme, ékszer és agyagedény is előkerült, sőt egy avar kori temető nyomait is felfedezték.

